

Sygn. akt VIRCa 225/13

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 października 2013 roku

**Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:**

**Przewodniczący: SSO Zofia Rutkowska (spr.)**

**Sędziowie: SO Jolanta Piórkowska**

SSR del do SO Grzegorz Olejarczyk

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2013 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletnich W. K. i K. K.** zastąpionych przez ustawową przedstawicielkę M. K. (1)

przeciwko **M. K. (2)**

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Szczytnie VIII Zamiejscowy Wydział Rodzinny i Nieletnich z siedzibą w Pisz

z dnia 18 kwietnia 2013 roku

sygn. akt VIII RC 106/13

**apelację oddala.**

Sygn. akt VI RCa 225/13

## UZASADNIENIE

Małoletni powodowie W. K. i K. K. reprezentowani przez matkę M. K. (1) pozwem z dnia 6 marca 2013 roku wnieśli o podwyższenie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Pisz z dnia 8 czerwca 2010 roku w sprawie III RC 89/10 od pozwanego M. K. (2) na rzecz małoletniej powódki W. K. z kwoty po 350 złotych do kwoty po 600 złotych miesięcznie i na rzecz małoletniego powoda K. K. z kwoty po 450 złotych do kwoty po 600 złotych miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwu podnieśli, że wraz z upływem czasu wzrosły znacząco ich potrzeby. Wskazali, że K. K. uczęszcza do III klasy Szkoły Podstawowej w O., zaś jego stan zdrowia nie uległ poprawie i nadal wymaga systematycznych wizyt w Poradni Kardiologicznej w Centrum (...) w W. oraz w Ł.. Małoletnia powódka W. K. jest uczennicą III klasy Gimnazjum w O.. Po ukończeniu gimnazjum zamierza kontynuować naukę w Zespole Szkół nr (...) w E. w zawodzie technika architektury krajobrazu. Powodowie podali, że koszty leczenia K. K. i wydatki związane z ich edukacją pochłaniają większość dochodów rodziny. Ponadto wskazali, że pozwany nie utrzymuje kontaktów z małoletnimi, nie bierze udziału w ich wychowaniu. Cały ciężar wychowania małoletnich spoczywa na ich matce, która nie może podjąć pracy zarobkowej z uwagi na konieczność stałej opieki nad K. K., który jest dzieckiem niepełnosprawnym.

Pozwany M. K. (2) wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł, że jego sytuacja nie pozwala na płacenie wyższych alimentów.

Sąd Rejonowy w Szczytnie wyrokiem z 18 kwietnia 2013 roku orzekł o podwyższeniu alimentów z dniem 8 marca 2013 roku do kwoty po 450 złotych miesięcznie na rzecz małoletniej W. K. i do kwoty po 550 złotych miesięcznie na rzecz małoletniego K. K., tj. łącznie do kwoty po 1000 złotych miesięcznie, płatnych z góry do dnia 15-go każdego miesiąca, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletnich powodów M. K. (1). W pozostałym zakresie powództwo oddalił.

Sąd Rejonowy w Szczytnie oparł rozstrzygnięcie na ustaleniu, że M. K. (1) i M. K. (2) byli małżeństwem, z którego pochodzą powodowie oraz córka M. K. (3), która pozostaje pod pieczęcią pozwanego. Aktualne alimenty na utrzymanie powodów wynikają w wyroku Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 8 czerwca 2010 roku w sprawie III RC 89/10. W tamtym czasie W. K. miała 12 lat i uczęszczała do VI klasy Szkoły Podstawowej w O.. Była dzieckiem zdrowym. Małoletni K. K. miał 8 lat i był uczniem I klasy Szkoły Podstawowej w O.. Cierpiał na wrodzoną wadę serca, brak tętnicy płucnej, ring naczyńowy, niedowład strun głosowych i lewej strony całego ciała. Stwierdzono u niego upośledzenie umysłowe lekkiego stopnia. Posiadał orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. Miał roczne opóźnienie szkolne. Był zaliczony do osób niepełnosprawnych od urodzenia i znajdował się pod stałą kontrolą lekarzy z Kliniki (...) w W.. Wizyty u lekarza specjalisty były raz w roku. Wymagał stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz stałego współudziału opiekuna w procesie leczenia, rehabilitacji i edukacji. Matka powodów - M. K. (1) nie pracowała, zajmowała się synem i z tego tytułu otrzymywała świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 520 złotych miesięcznie. Ponadto otrzymywała zasiłek pielęgnacyjny na syna w kwocie 153 zł miesięcznie, zasiłek rodzinny na małoletnie dzieci w łącznej wysokości 182 zł miesięcznie oraz dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 lat w wysokości 80 zł miesięcznie. Powodowie wraz z matką mieszkali w wynajmowanym mieszkaniu, którego koszt wynosił około 435 złotych miesięcznie. Umowa najmu lokalu była zawarta na rok i wygasła z dniem 21 maja 2010 roku. Matkę powodów dodatkowo obciążał obowiązek spłaty kredytu zaciągniętego na zakup opału w wysokości 134 zł miesięcznie oraz kredytu na zakup telewizora w wysokości 149 zł miesięcznie.

Sąd I instancji ustalił również, że pozwany M. K. (2) był w tamtym czasie zatrudniony w Zakładzie Usługowo-Produkcyjnym (...) w G. jako kierowca ciężarówki za wynagrodzeniem w wysokości około 1050 zł miesięcznie netto. Jeździł na trasach do Belgii, Niemiec i Szwecji. Średnio trzy dni w tygodniu przebywał za granicą i z tego tytułu otrzymywał, oprócz wynagrodzenia, dietę w wysokości 150 zł dziennie, miesięcznie nawet do 2000 złotych. Wynajmował mieszkanie w B., za które łącznie z mediami płacił około 1000 złotych miesięcznie. Spłacał raty kredytu po 257,19 zł miesięcznie. Termin spłaty kredytu upływał 8 grudnia 2011 roku. Ponoślił w całości koszty związane z utrzymaniem i wychowaniem córki M. K. (3), która miała wówczas 17 lat i uczęszczała do I klasy Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Ogólnokształcących w B.. Opłacał wyżywienie i pobyt córki w internacie w kwotach od 120 do 160 zł miesięcznie.

Sąd I instancji przyjął, że obecnie małoletnia W. K. ma 15 lat. Uczęszcza do III klasy Gimnazjum w O.. Jest dzieckiem zdrowym. Małoletni K. K. ma 11 lat i jest uczniem III klasy Szkoły Podstawowej w O., zaś jego stan zdrowia nie uległ zmianie. Nie zmieniła się również sytuacja zawodowa i dochodowa matki powodów. Zmianie, w ocenie Sądu Rejonowego, uległa sytuacja mieszkaniowa powodów i ich matki, albowiem aktualnie mieszkają w lokalu socjalnym, za który płacą czynsz w wysokości 220 zł miesięcznie, za energię elektryczną - 130-140 zł miesięcznie, za wodę 80-100 zł miesięcznie oraz za internet kwotę 40 zł miesięcznie, łącznie 470-500 zł miesięcznie. Konieczność wyposażenia mieszkania wymagała zadłużenia się, dlatego aktualnie M. K. (1) zobowiązana jest do spłaty kredytu w ratach po 230 zł miesięcznie. Zaciągnęła również pożyczkę w wysokości 2000 zł na zakup małoletnim podręczników i przyborów szkolnych i z tego tytułu spłaca raty po 160 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy ustalił, że aktualnie pozwany M. K. (2) pracuje w firmie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. jako kierowca. Umowę o pracę ma zawartą na czas określony do dnia 23 maja 2013 roku. Otrzymuje wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 400 euro miesięcznie brutto. Ponadto otrzymuje dodatki (ryczałty) za pracę w godzinach nadliczbowych,

pracę nocną oraz za czas dyżuru. Przysługuje mu również zwrot poniesionych kosztów dojazdu. Wynagrodzenie pozwanego wraz z dodatkami i dietą wynosi około 4000 złotych miesięcznie netto.

M. K. (2) jest związany z N. W., z którą mieszka i która pozostaje na jego wyłącznym utrzymaniu.

Sąd przyjął, że obecnie M. K. (2) wynajmuje część domu jednorodzinnego w Ż., co wiąże się z wydatkami w wysokości 830 zł miesięcznie, zaś dodatkowo ponosi koszt energii elektrycznej - 100 zł miesięcznie, wody - 50 zł miesięcznie i wywozu nieczystości - 70 zł kwartalnie. W 2012 roku M. K. (2) zakupił samochód marki F. (...) za 10 000 zł. Na zakup samochodu zaciągnął kredyt w wysokości 6000 zł, który spłaca miesięcznie po 366 zł. Ponadto spłaca kredyt gotówkowy w wysokości 4000 zł, którego miesięczna rata wynosi około 250 zł. M. K. (3) ma 19 lat. Studiuje w trybie niestacjonarnym protetykę słuchu we W.. Mieszka w M. u matki M. K. (2). Pracuje w sklepiku zoologicznym. M. K. (2) płaci za studia córki kwotę 400 zł miesięcznie. Nie ponosi innych kosztów jej utrzymania.

Sąd za determinujące rozstrzygnięcie uznał dostrzeżenie zmian w sytuacji małoletnich powodów i pozwanego. Wskazał bowiem na wpływ czasu powodujący zwiększające się potrzeby edukacyjne małoletnich powodów, a jednocześnie na wzrost dochodów pozwanego i obniżenie jego wydatków ze względu na znaczną finansową samodzielność M. K. (3). Za istotne również uznał Sąd finansowanie utrzymania partnerki przez pozwanego uznając, że postawa taka nie zasługuje na aprobatę.

W konsekwencji Sąd uznał, że alimenty w kwocie po 450 złotych miesięcznie na rzecz małoletniej powódki i w kwocie po 550 złotych miesięcznie na rzecz małoletniego powoda, będą adekwatne do ich wieku, stanu zdrowia i usprawiedliwionych potrzeb oraz możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego. Pozostałą kwotę brakującą do utrzymania małoletnich powinna łożyć ich matka, zaś pozwanemu na jego utrzymanie i pomoc w utrzymaniu pełnoletniej córki pozostanie kwota około 2000 złotych miesięcznie.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, uznając, że sytuacja pozwanego nie pozwala mu na płacenie wyższych alimentów.

Powyższy wyrok apelacją zaskarżył pozwany wnosząc o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Uzasadnił swoje stanowisko podając, że jego sytuacja nie pozwala mu na płacenie wyższych alimentów. Wskazał, że zatrudniony jest na okres próbny, zaś jego dochody nie są wysokie, jak na konieczność ponoszenia wydatków poza granicami kraju. Podał, że w każdym miesiącu w Polsce spędza tylko tydzień, w związku z tym koszty jego utrzymania są wysokie.

Apelację swoją następnie uzupełnił wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zarzucił wyrokowi naruszenie przepisu art. 233§1 k.p.c. poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, błędne przyjęcie, że pozwany nie wykazał wystąpienia przesłanek uzasadniających oddalenie powództwa, a także naruszenie przepisu art. 231 k.p.c. poprzez pominięcie faktów, które pozwany podnosił oraz oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie M. K. (3).

Uzasadnił swoje stanowisko podając, że wyczerpuje swoje możliwości uzyskania dochodu i zabezpieczenia potrzeb małoletnich dzieci, zaś wydatki przez niego ponoszone ukierunkowane są na utrzymanie zatrudnienia. Podkreślił, że znaczna część jego dochodów to diety, które zmuszony jest przeznaczyć na własne utrzymanie w czasie podróży służbowej. Jednocześnie za niewykazane uznał twierdzenie matki powodów o zwiększonych potrzebach dzieci. Podał, że jego dochód jest niższy niż dochód matki powodów, zatem nie powinien być tak znacznie obciążony finansowym obowiązkiem utrzymania dzieci, jak przyjęte w zaskarżonym wyroku.

### **Sąd odwoławczy zważył, co następuje:**

Argumenty apelacji uznane zostały za bezzasadne, co spowodowało jej oddalenie na podstawie art. 385 k.p.c.

Pozwany bowiem nie zdołał podważyć ustaleń Sądu I instancji ani też wykazać, że doszło do naruszeń sformułowanych w nich treści. Sąd Rejonowy bowiem, wbrew twierdzeniom pozwanego, prawidłowo procedował, zgromadzony materiał dowodowy ocenił wszechstronnie i z uwzględnieniem korelacji zaprezentowanych dowodów. Twierdzenia pozwanego natomiast o odmiennej niż ustalona w toku postępowania dowodowego sytuacji materialnej, dochodowej i osobistej nie zyskały umocowania w dowodach. Ustalony więc przez Sąd Rejonowy stan faktyczny będący podstawą rozstrzygnięcia został w toku postępowania odwoławczego zaaprobowany. Nie zmieniły ich również zeznania M. K. (3), która na wniosek pozwanego została w toku postępowania odwoławczego przesłuchana. Nie przedstawiła ona bowiem ani sytuacji powodów, ani pozwanego. Istotne w jej zeznaniach była potwierdzenie faktu przekazywania jej przez pozwanego środków na opłacenie szkoły w wysokości 400 zł miesięcznie. Sąd odwoławczy nie dostrzegł więc braków ani mankamentów postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd I instancji wymagających ingerencji.

Uwadze skarżącego natomiast, wydaje się, umknęła hierarchia wydatków rodziców małoletnich dzieci. Pierwszoplanowym wydatkiem rodzica małoletniego dziecka bowiem, w świetle przepisu art. 133§1 k.r.o. jest konieczność zabezpieczenia potrzeb dzieci, które z racji wieku bądź niepełnosprawności nie są w stanie utrzymać się samodzielnie. Pozwany natomiast temu obowiązkowi nie zaprzecza, a jednocześnie w pierwszej kolejności zabezpiecza potrzeby swojej obecnej żony, która w czasie orzekania o alimentach na rzecz dzieci była partnerką, zaś koszty jej utrzymania ponosił pozwany. Pozwany więc w toku postępowania, wydaje się, oczekiwał uwzględnienia jako pierwszoplanowy jego obowiązek konieczność utrzymania partnerki, albowiem fakt pozostawiania jej na jego utrzymaniu przedstawiał jako kontrargument do wniosku o podwyższenie alimentów na utrzymanie dzieci. Takiej postawy natomiast nie sposób akceptować. Pozwany z mocy art. 133§1 k.r.o. zobowiązany jest do zabezpieczenia potrzeb dzieci i nie zmienia tego założenie przez pozwanego kolejnej rodziny. Aktualna bowiem żona pozwanego nie jest, jak należy przyjąć w świetle zgromadzonego materiału dowodowego, pozbawiona możliwości zarobkowania. Jest osobą młodą, ma wyuczony zawód i nic nie stoi na przeszkodzie by podjęła pracę zawodową i wsparła w ten sposób powoda, by ten nie musiał jej utrzymywać. Znamienne jest natomiast dostrzeżenie znacznej samodzielności finansowej córki pozwanego M.. Trudno jest więc przyjąć, że córka pozwanego ma możliwość samodzielnie zabezpieczyć swoje utrzymanie, mimo że jeszcze studiuje, natomiast nie jest w stanie tego wykonać żona pozwanego. Uzyskiwanie przez M. K. (3) dochodu spowodowało ograniczenie wydatków pozwanego na jej utrzymanie, zatem środki te pozwany ma możliwość przeznaczyć na utrzymanie pozostałych swoich dzieci.

Sąd odwoławczy dostrzegł składniki dochodu pozwanego, akceptując argumentację pozwanego o specyfice przyznawanych mu dodatków. Sąd uwzględnił zależność dochodu od czasu spędzonego w pracy, co ma bezpośrednie przełożenie na dochód w czasie choroby bądź urlopu. Jednocześnie Sąd uznał, że niskie wynagrodzenie zasadnicze nie może limitować wysokości alimentów należnych na utrzymanie małoletnich dzieci. Nie odzwierciedla bowiem możliwości zarobkowych pozwanego. Oczywistym jest bowiem, że dodatki do wynagrodzenia zasadniczego również stanowią źródło utrzymania rodziny, zatem winny być uwzględnione w analizie kondycji finansowej pozwanego. Pozwany również wydaje się pomijać w apelacji fakt ogólnych kosztów utrzymania dzieci i to nie tylko w sferze finansowej. Udział pozwanego w osobistej pracy na rzecz powodów jest symboliczny, zaś alimenty ustalone zaskarżonym wyrokiem nie równoważą pełnych kosztów zabezpieczenia potrzeb dzieci. Proporcje w obowiązku alimentacyjnym pozwanego więc nie kształtują się w sposób nadmiernie go obciążający. To bowiem matka powodów obciążona jest bieżącymi pracami na rzecz dzieci, co w sytuacji niepełnosprawnego syna jest znacznym obciążeniem, zaś dodatkowo partycypuje w kosztach ich utrzymania. Wysokość dochodów pozwanego natomiast jest jednym z dwóch składników limitujących wysokość alimentów obok potrzeb dzieci i nie wyprzedza ich swoją wartością. W konsekwencji wskazać należy pozwanemu, że zaskarżonym wyrokiem nie został nadmiernie obciążony.

U podstaw ukształtowania alimentów na aktualnym poziomie natomiast legło przede wszystkim dostrzeżenie zmian w sytuacji powodów oraz pozwanego. Zgodnie bowiem z art. 138 k.r.o. do ingerencji w prawomocne rozstrzygnięcie o alimentach uprawnia zmiana stosunków. Taka natomiast w sytuacji powodów i pozwanego zaistniała. Po stronie powodów związana jest ze zwiększonymi potrzebami i kosztami ich utrzymania. Wraz z wiekiem bowiem rosną potrzeby edukacyjne, a także potrzeby rozwoju i spędzania wolnego czasu. Zmiany takie mają charakter standardowych, adekwatnych do wieku. W sytuacji powodów nie zaistniały bowiem inne zmiany, dlatego też korekta

wysokości alimentów zasądzonych od pozwanego na rzecz dzieci nie jest znaczna. Odzwierciedla bowiem adekwatny do wieku wzrost wydatków na utrzymanie na dotychczasowym poziomie. Stan zdrowia małoletniego K. K. nie uległ zmianie, zatem koszty w tym zakresie pozostały na zbliżonym poziomie. W ocenie Sądu odwoławczego zmiana wysokości alimentów na rzecz powodów zmiany te zrekompensuje. Nie jest natomiast nadmiernym obciążeniem dla pozwanego, którego dochody uległy zwiększeniu, zaś wydatki ograniczeniu. Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zatem w ocenie Sądu odwoławczego jest adekwatne do zaistniałej zmiany stosunków.

W konsekwencji Sąd odwoławczy orzekł na podstawie art. 138 k.r.o., art. 133§1 k.r.o., art. 135§1 i 2 k.r.o. oraz art. 385 k.p.c. o oddaleniu apelacji jako bezzasadnej.